AOTAM today

15 AUG 2023

Za vsakim NOTAM sporočilom, je nekje pilot, kateri ga mora prebrati

By STELLARSTOIC

V svetu, kjer lahko s pametnim telefonom naročimo hrano, se pogovarjamo z ljudmi na drugem koncu sveta in celo ustvarjamo umetno inteligenco, je presenetljivo, da se še vedno srečujemo z nečim tako zastarelim kot so NOTAM sporočila. Ah, NOTAMi, ta ljubka šifrirana sporočila iz preteklosti, ki so nekako preživeli vse tehnološke revolucije in se še vedno upirajo upokojitvi.

Zamislite si, da bi morali vsakič, ko želite preveriti vreme, najprej dešifrirati kodo iz časa, ko so bile telegramske sporočilnice vrhunec tehnologije. Zveni smešno, kajne? No, to je realnost, s katero se srečujejo naši piloti vsakič, ko preberejo NOTAM sporočilo. In če mislite, da pretiravam, vas vabim, da poskusite razvozlati enega od teh sporočil. Srečno!

A1234/06 NOTAMR A1212/06 Q)EGTT/QMXLC/IV/NBO/A/000/ 999/5129N00028W005 A)EGLL B)0609050500 C)0704300500 E)DUE WIP TWY B SOUTH CLSD BTN 'F' AND 'R'. TWY 'R' CLSD BTN 'A' AND 'B' AND DIVERTED VIA NEW GREEN CL AND BLUE EDGE LGT. CTN ADZ

Ampak počakajte, postane še boljše (ali slabše, odvisno od vašega pogleda). NOTAM sistem, ki ga uporabljamo danes, izhaja iz leta 1920. Da, prav ste slišali, 1920! To je bilo v času, ko so bili avtomobili še redkost, internet pa je bil le sanje nekaterih vizionarjev. In vse od takrat se oblika NOTAMov ni spremenila. Morda je to razlog, za-

kaj so tako težko berljivi - so kot stari telegrami, ki so jih poslali vaši prapraprababici.

Zdaj pa si predstavljajte, da ste pilot, ki se pripravlja na let. Namesto da bi se osredotočili na pomembne stvari, kot so vremenske razmere, priprava oprame, in izbira poti leta morate najprej razvozlati to kriptično sporočilo, ki izgleda kot nekakšna zastarela šifra. In če mislite, da je to konec vaših težav. se motite. Mnogi NOTAMi so nepomembni in ne služijo svojemu prvotnemu namenu. Torej, tudi če uspete razvozlati sporočilo, morda sploh ni pomembno za vaš let. Kako zabavno!

Vse to nas pripelje do vprašanja: zakaj, še vedno uporabljamo tako kompleksne NOTAMe? Morda je čas, da se aviacijska industrija prebudi iz svojega zgodovinskega sna in se pridruži 21. stoletju. Do takrat pa lahko le upamo, da bodo naši piloti še naprej mojstri v razvozlavanju teh jezikovnih ugank. Kdo bi si mislil, da bomo v 21. stoletju, ko imamo na voljo vso to tehnologijo, še vedno obtičali pri dešifriranju sporočil, ki izgledajo kot da so iz časa prve svetovne vojne? In kaj je še huje, mnoga od teh sporočil so za nas popolnoma nepomembna. Ne zanima nas, če na letališču ne deluje ena luč ali če tam stoji žerjav. Mi želimo le vedeti, če je varno vzleteti in kje so morebitne omejitve.

Včasih je najboljša rešitev za težavo, da vzamemo stvari v svoje roke. To sem storil tudi jaz, ko sem se soočil z neskončnim labirintom NOTAM sporočil, ki so bila večinoma nepomembna za nas, jadralne padalce. Ponavadi sem se vedno zanašal na moje klubske sotrpine da mi razvozlajo NOTAM šifre.

Prav zaradi tega sem se odločil ustvariti svoj majhen projekt kateri nam, jadralnim padalcem, omogoča, da dobimo le tista NOTAM sporočila, ki so za nas resnično pomembna. Brez nepotrebnega dešifriranja, brez iskanja med neskončnimi nepomem-

bnimi informacijami. Samo bistvo, jasno in preprosto že na prvi pogled.

Mnogi jadralni padalci in zmajarji se sploh ne trudijo brati NO-TAMov, ravno zaradi nepotrebnih informacij, ki jih zasujejo. To pa je lahko nevarno, saj lahko spregledajo ključne varnostne informacije. Z mojim majhnim Telegram robotom pa je ta težava stvar preteklosti.

Ampak dovolj o težavah. Poglejmo, kako lahko skupaj naredimo nekaj boljšega. Vsem, ki ste navdušeni nad idejo izboljšanja komunikacije v letalskem svetu, vabim, da se pridružite moji misiji. Moj repozitorij na GitHubu je odprt za vse, ki želite prispevati k izboljšanju te kode. (https://github.com/StellarStoic/NOTAMtoday) Vsakdo, ki ima znanje in željo, da bi pomagal, je dobrodošel. Skupaj lahko naredimo orodje še boljše in učinkovitejše.

In če mislite, da je to edini projekt, ki si prizadeva za izboljšanje v prostem letenju, se motite. Po vsem svetu obstajajo posamezniki, ki delajo na inovativnih rešitvah, da bi letenje naredili varnejše in bolj dostopno. Torej, če imate idejo, lahko skupaj naredimo razliko.

Za konec pa še nekaj besed o mednarodnem štetju losov, ki ga sponzorira OZN. Kdo bi si mislil, da bomo v času, ko se ukvarjamo z globalnimi težavami, kot so klimatske spremembe in pandemije, še vedno našli čas za štetje losov? No, očitno je to pomembno. In čeprav se morda zdi smešno, je to dokaz, da se lahko osredotočimo na več stvari hkrati. Torej, medtem ko se borimo za boljše NOTAM sporočila, ne pozabimo tudi na naše prijatelje v divjini.

Zdaj, ko imamo orodje, ki nam vsaj malce olajša priprave na letenje, lahko le upamo, da bo aviacijska industrija sledila našemu zgledu. Do takrat pa bomo jadralni padalci in zmajarji še naprej leteli varno in informirano, brez nepotrebnega bremena zastarelih in nepomembnih sporočil.

Ker nam pač ni vseeno!